Τρόπος εξέτασης ειδικών μαθημάτων Πανελλαδικών Εξετάσεων (αφορά τις εξετάσεις του 2010 κ.ε.)

Α. Η εξέταση του ειδικού μαθήματος **«ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ»** γίνεται ως εξής:
Δίνεται στους υποψήφιους αυθεντικό κείμενο έκτασης περίπου 330-370 λέξεων. Στον αριθμό αυτό προσμετρούνται όλες οι λέξεις συμπεριλαμβανομένων των άρθρων, των προθέσεων, των συνδέσμων κ.λπ. Το περιεχόμενο του κειμένου είναι γενικού ενδιαφέροντος. Προτιμούνται θέματα σχετικά με την εκπαίδευση, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, το περιβάλλον, τις ανθρώπινες σχέσεις, την οικογένεια, τα ταξίδια, τις διακοπές, τα προϊόντα νέας τεχνολογίας, την υγεία, τις διατροφικές συνήθειες και την ψυχαγωγία.

1. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ
Δίνονται 8-10 ερωτήσεις επί του κειμένου.
α) Οι τρεις-τέσσερις (3-4) πρώτες απαιτούν μια «σύντομη απάντηση». Με τις ερωτήσεις αυτές ελέγχεται η ικανότητα του υποψηφίου να κατανοεί το γενικό νόημα του κειμένου, καθώς και το πεδίο αναφοράς του ή το συγκειμενικό του πλαίσιο (δηλαδή ποιος γράφει σε ποιον και για ποιο σκοπό, πού δημοσιεύεται το κείμενο, κ.λπ.). Κατά τη βαθμολόγηση των σύντομων αυτών απαντήσεων δεν λαμβάνονται υπόψη τα ορθογραφικά και γραμματικά λάθη εφόσον αυτά δεν εμποδίζουν την επικοινωνία, δηλαδή την κατανόηση της απάντησης από το βαθμολογητή.
β) Οι υπόλοιπες είναι του τύπου «πολλαπλή επιλογή», δηλαδή ερωτήσεις που απαιτούν από τον υποψήφιο να επιλέξει την ορθή μεταξύ τριών (3) απαντήσεων. Με τις ερωτήσεις αυτές ελέγχεται η ικανότητα του υποψηφίου να κατανοεί επιμέρους νοήματα του κειμένου, ρητά ή υπαινικτικά διατυπωμένα.
Η κατανόηση γραπτού λόγου βαθμολογείται με τριάντα (30) μονάδες στην 100βαθμη κλίμακα, οι οποίες κατανέμονται στην κάθε ερώτηση με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Ειδικών Μαθημάτων.

2. ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ
Δίνονται τρεις (3) δραστηριότητες/ασκήσεις με στόχο τον έλεγχο της ικανότητας του υποψηφίου να χρησιμοποιεί τη γλώσσα με τρόπο ορθό και κατάλληλο για την κάθε περίσταση. Η κάθε δραστηριότητα/άσκηση περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήσεις. Ειδικότερα ελέγχονται:
α) Η επίγνωση σε επίπεδο λέξης. Με τη δραστηριότητα/άσκηση αυτή ελέγχεται αν ο υποψήφιος χρησιμοποιεί τις κατάλληλες λέξεις από άποψη σημασίας, κρίνοντας από τα συμφραζόμενα, με τρόπο ορθό από άποψη γραμματικής. Τύπος εξέτασης: «συμπλήρωση» ή/και «αντιστοίχιση»
β) Η επίγνωση σε επίπεδο πρότασης. Με τη δραστηριότητα/άσκηση αυτή ελέγχεται αν ο υποψήφιος χρησιμοποιεί τη γλώσσα με γραμματική ορθότητα στο επίπεδο της πρότασης. Τύπος εξέτασης: «συμπλήρωση»

γ) Η επίγνωση σε επίπεδο κειμένου. Με τη δραστηριότητα/άσκηση αυτή ελέγχεται αν ο υποψήφιος είναι σε θέση να χρησιμοποιεί τα στοιχεία εκείνα που εξυπηρετούν τη συνοχή και συνεκτικότητα του λόγου. Τύπος εξέτασης: «αντιστοίχιση» ή/και «τοποθέτηση στη σωστή σειρά».

Οι δραστηριότητες/ασκήσεις με τις οποίες ελέγχεται η γλωσσική επίγνωση δεν έλκονται υποχρεωτικά από το κείμενο της εξέτασης. Η γλωσσική επίγνωση βαθμολογείται με τριάντα (30) μονάδες στην 100βαθμη κλίμακα, οι οποίες κατανέμονται ισότιμα σε κάθε ερώτηση δηλαδή δύο (2) μονάδες κάθε ερώτηση.

3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Δίνεται στους υποψήφιους ένα θέμα και τους ζητείται να συντάξουν, στην ξένη γλώσσα, κείμενο έκτασης περίπου 180-200 λέξεων. Στον αριθμό αυτό προσμετρούνται όλες οι λέξεις συμπεριλαμβανομένων των άρθρων, των προθέσεων, των συνδέσμων, κ.λπ. Το θέμα διατυπώνεται κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να προσδιορίζεται με σαφήνεια τόσο η γενική περίσταση επικοινωνίας (δηλαδή με ποια ιδιότητα γράφει ο υποψήφιος, σε ποιον απευθύνεται, ποια σχέση υποτίθεται ότι έχουν μεταξύ τους, κλπ.), όσο και η λεκτική/ές πράξη/εις που πρέπει να αναπτύξει ο υποψήφιος (π.χ. να χαιρετήσει, να περιγράψει κάτι, να διηγηθεί κάτι που συνέβη, να διατυπώσει μιαν άποψη ή επιχειρήματα για κάτι, κ.λπ.). Η παραγωγή

γραπτού λόγου μπορεί να είναι περιγραφή ή/και διήγηση ή/και έκφραση άποψης ή/και διατύπωση επιχειρηματολογίας.

Το θέμα της παραγωγής γραπτού λόγου δεν πρέπει να έχει συνάφεια με το περιεχόμενο του κειμένου το οποίο δίνεται για την κατανόηση του γραπτού λόγου.

Η παραγωγή γραπτού λόγου βαθμολογείται με σαράντα (40) μονάδες στην 100βαθμη κλίμακα.

Β. Η εξέταση του ειδικού μαθήματος «**ΑΡΜΟΝΙΑ**» γίνεται ως εξής:

Δίνονται στους εξεταζόμενους για εναρμόνιση ένα ή δύο μουσικά κείμενα, που αντιστοιχούν στις γνώσεις του υποχρεωτικού αρμονίας.

Γ. Η εξέταση του ειδικού μαθήματος «**ΕΛΕΓΧΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ**» περιλαμβάνει πέντε ομάδες των τεσσάρων ερωτήσεων ανά ομάδα και με πέντε επιλογές απαντήσεων η κάθε ερώτηση.

Με την κάθε ομάδα ερωτήσεων επιδιώκεται:

α) Με την πρώτη ομάδα αναγνώριση μελωδικών διαστημάτων.

β) Με τη δεύτερη ομάδα αναγνώριση συγχορδιών.

γ) Με την τρίτη ομάδα αναγνώριση διαδοχής συγχορδιών.

δ) Με την τέταρτη ομάδα αναγνώριση μέτρου και ρυθμικών σχημάτων.

ε) Με την πέμπτη ομάδα αναγνώριση-ταύτιση μελωδιών.

Η εξέταση διενεργείται ως ακολούθως:

Ανακοινώνεται κατ? αρχάς στους υποψήφιους η διαδικασία και ο τρόπος εξέτασης, αν δεν τους έχει διανεμηθεί εκ των προτέρων σχετικό έντυπο οδηγιών. Στη συνέχεια, με την επισήμανση στους εξεταζόμενους ότι αρχίζει η εξέταση, ακούγεται αρχικά το μουσικό άκουσμα (εκφώνηση) κάθε ερώτησης το οποίο επαναλαμβάνεται άλλες δυο φορές και μετά τη λήξη της τελευταίας επανάληψης ο υποψήφιος έχει 10? έως 12? χρόνο για να επιλέξει τη σωστή απάντηση.

Ειδικότερα η εξέταση κατά ομάδα και ερώτηση γίνεται ως εξής:

α) Για την πρώτη ομάδα (αναγνώριση μελωδικών διαστημάτων) ακούγεται ο φθόγγος-αφετηρία χωρίς να ονομάζεται.

Ακολουθούν ένα ανιόν διάστημα (1η ερώτηση) και ένα κατιόν διάστημα (2η ερώτηση). Στη συνέχεια ακούγεται άλλο ένα ζευγάρι ανιόντος και κατιόντος διαστήματος με αφετηρία τον οξύτερο και το βαθύτερο φθόγγο των προηγούμενων ερωτήσεων αντίστοιχα ή με τελείως διαφορετική αφετηρία (3η και 4η ερώτηση). Η αναγνώριση δεν αναφέρεται σε απόλυτα τονικά ύψη, αλλά στο είδος του διαστήματος.

β) Για τη δεύτερη ομάδα (αναγνώριση συγχορδιών) ακούγονται προς αναγνώριση τέσσερις συγχορδίες (1η ως και 4η ερώτηση αντίστοιχα). Οι προς αναγνώριση συγχορδίες μπορεί να είναι: μείζονες, ελάσσονες, μεθ? εβδόμης, μεθ? ενάτης,

εβδόμης ηλαττωμένης (με ή χωρίς αναστροφές). Οι συγχορδίες ακούγονται με πραγματικό αριθμό φθόγγων (δηλαδή χωρίς διπλασιασμούς φθόγγων) και η αναγνώριση δεν αναφέρεται σε απόλυτα τονικά ύψη, αλλά στο είδος της συγχορδίας.

γ) Για την τρίτη ομάδα (αναγνώριση διαδοχής συγχορδιών) ακούγονται προς αναγνώριση τέσσερις διαδοχές συγχορδιών (1η ως και 4η ερώτηση αντίστοιχα). Οι προς αναγνώριση διαδοχές μπορεί να είναι πτωτικά σχήματα ή άλλες χαρακτηριστικές διαδοχές συγχορδιών (τεσσάρων ή πέντε το πολύ). Η αναγνώριση δεν αναφέρεται σε απόλυτα τονικά ύψη και οι προς επιλογή απαντήσεις διατυπώνονται με αναφορά βαθμίδων και με την αντίστοιχη αρίθμηση μπάσου.

δ) Για την τέταρτη ομάδα (αναγνώριση μέτρου και ρυθμικών σχημάτων) και για τις τρεις πρώτες ερωτήσεις της ομάδας αυτής, ακούγονται διαδοχές ρ θμικών αξιών με τονισμό στο ισχυρό και στο σχετικώς ισχυρό μέρος του μέτρου που συγκροτούν τέσσερα ως έξι μέτρα και ζητείται η αναγνώριση του μέτρου. Οι επιλογές απαντήσεων περιλαμβάνουν μόνο τις ενδείξεις μέτρων, π.χ. 4/4, 3/4 κ.ο.κ. Δεν δίδονται δηλαδή μέτρα όπως 4/2, 3/2 κ.ο.κ.

Με την τέταρτη ερώτηση της ομάδας αυτής ζητείται από τους εξεταζόμενους να ταυτίσουν ακροώμενη διαδοχή ρυθμικών αξιών με κάποια από τις γραμμένες με φθογγόσημα επιλογές που θα έχουν μπροστά τους.

ε) Για την πέμπτη ομάδα (αναγνώριση-ταύτιση μελωδιών) δίνεται στην εκφώνηση ο αρχικός φθόγγος και η κλίμακα μονοφωνικών μελωδιών έξι ως οκτώ το πολύ μέτρων, οι οποίες ακολουθούν (ερωτήσεις 1 ως 4). Ζητείται από τους εξεταζόμενους να ταυτίσουν την ακροώμενη μελωδία με μία από τις γραμμένες με νότες επιλογές που έχουν μπροστά τους.

Η βαθμολογία στην κλίμακα 1-100 κατανέμεται ισότιμα σε κάθε ομάδα ερωτήσεων και η βαθμολογία κάθε ομάδας ισότιμα στις ερωτήσεις της.

Δ. Η εξέταση του ειδικού μαθήματος «**ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ**» περιλαμβάνει ελεύθερη σχεδίαση αντικειμένων, που τοποθετούνται πάνω σε βάθρο και επιδιώκεται η εξακρίβωση της ικανότητας του υποψηφίου να αποδίδει και να εκφράζει τα χαρακτηριστικά μορφικά γνωρίσματα του θέματος, που δίνεται για σχεδίαση.

Ε. Η εξέταση του ειδικού μαθήματος «**ΓΡΑΜΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ**» περιλαμβάνει σχεδίαση γεωμετρικών σχημάτων και μορφών, τα οποία δίνονται στον πίνακα ή σε φύλλο χαρτιού και επιδιώκεται η εξακρίβωση της ικανότητας του υποψηφίου για σχεδίαση με ακρίβεια και καθαρότητα.

Πηγή: Ενημερωτικό έντυπο Υπουργείου Παιδείας για τις Πανελλαδικές Εξετάσεις του 2010